

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 5C/164/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313216117
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2014:2313216117.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Ľubicou Bundzelovou, v právnej veci navrhovateľa: G. A., B. A. Č.. XXX, proti odporcovi: G. A., Z.. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. Č.. XXX, zastúpený opatrovníkom: F.. T. X., trvale bytom A. Č.. XXX, o zrušenie vyživovacej povinnosti pre plnoleté dieťa a zverenie do striedavej výchovy, takto

rozhodol:

Súd návrh o zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa a o úprave styku navrhovateľa s odporcom zamieťa.

Súd konanie o návrhu navrhovateľa na zverenie odporcu do striedavej výchovy zastavuje.

Súd odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa svojim návrhom súdu došlým 21.06.2013 domáhal rozhodnutia, ktorým by súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporcovi s účinnosťou od 01.02.2013 a aby súd zveril odporcu do striedavej výchovy navrhovateľa a opatrovníčky odporcu. V priebehu konania upravil svoj návrh tak, že žiadal, aby súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporcovi s účinnosťou od 01.02.2013 a upravil styk navrhovateľa s odporcom tak, že navrhovateľ je oprávnený stykať sa s odporcom každý páry týždeň na víkend a to v čase od piatku od 13:00 hod. do pondelka do 8:00 hod. s tým, že odporcu dovezie do Domova sociálnych služieb Galanta, keď svoj návrh ohľadne zverenia odporcu do striedavej výchovy zobral späť. Svoj návrh odôvodnil tým, že ich manželstvo s opatrovníčkou odporcu bolo rozsudkom OS Galanta č.k. 8C 386/2010-51 zo dňa 16.06.2011 rozvedené, neploletý syn bol zverený do osobnej starostlivosti matke a on bol zaviazaný prispievať na výživu syna sumou po 100 Eur mesačne. Dňa 07.10.2012 syn G. dosiahol plnoletosť a T. A. požiadala v septembri 2012 Sociálnu poisťovňu v Galante o invalidný dôchodok pre ich postihnutého syna Františka. Sociálna poisťovňa dňa 21.01.2013 poukázala k rukám matky aj spätne ku dňu plnoletosti invalidný dôchodok vo výške 309 Eur. K tomuto invalidnému dôchodku matka poberá príplatky na prevádzku motorového vozidla určeného pre syna, príplatok na ošatenie, kompenzáciu za inkontinenciu a úplnú zľavu pobytu v DSS Galanta. Synov invalidný dôchodok nie je určený na cigarety a alkohol pre matku, ale výlučne pre jeho potreby. Takisto ani na splácanie sprenevery 13.671 Eur, ktoré jeho matka spreneverila, za čo bola odsúdená a zaviazaná tieto peniaze splácať. Hystericky mu zabraňuje sa stretávať so synom, syna nevidel od novembra 2012, pričom ich vzťah je neuveriteľne krásny a veľmi dôkladne pracuje na tom, aby zanikol. Ďalej uviedol, že ohľadne vyporiadana BSM prebieha konanie na tunajšom súde, predmetom ktorého sú aj 4 pôžičky, ktoré si zobrali počas trvania manželstva. Jedna pôžička bola určená na rekonštrukciu domu, druhá na dovybavenie auta pre syna, a ďalšie dve pôžičky slúžili na dokončenie úprav domu. Tie boli v nižšej sume. Úhrne v súvislosti s pôžičkami mali mesačne splátku celkom 405 Eur s tým, že opatrovníčka odporcu mu preúčtovala na jeho účet 200 Eur, keďže pôžičky boli uhrádzané z jeho účtu.

Potom ako odišla zo spoločnej domácnosti a to od januára 2011, prestala preúčtovať sumu 200 Eur a od tejto doby tieto pôžičky spláca výlučne on sám. Z týchto dôvodov mesačne platí 405 Eur a dostal sa do finančných problémov. Jeho ročný príjem za posledných 12 mesiacov bol 7 627,76 Eur, v priemere to vychádza 635,65 Eur mesačne. Pracuje v dopravnej spol. Slovak Lines a.s., ako vodič v autobusovej doprave. Býva sám v rodinnom dome, ktorý je predmetom vyporiadania BSM. Pokiaľ ide o výdavky s bývaním, plyn spolu s poplatkom za rozhlas a televíziu platí vo výške 31,64 Eur mesačne. Mesačne platí za elektrickú energiu sumu 19,70 Eur a pokiaľ ide o vodu, túto platí na základe vyúčtovania s tým, že v priemere to vychádza okolo cca 10 Eur mesačne. Platí aj ďalšie dve poisťky, myslí tým zákonnú a ďalej 86 Eur v súvislosti s výkonom povolania. Okrem syna G. iné vyživovacie povinnosti nemá. Okrem rodinného domu, ktorý bol spomínaný, iný majetok väčšej hodnoty nevlastní. Na to, aby mohol svoje záväzky splniť, zobral si úvery, jeden je z VÚB a tento úver platí vo výške 44,15 Eur mesačne, splátku v Poštovej banke platí vo výške 20,- Eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky na lieky, bol hospitalizovaný dvakrát po sebe, naposledy to bolo v apríli 2013 a v decembri minulého roka bol 20 dní chorý s diagnózou ťažká astma a zápal priedušiek. Pracuje v Bratislave s tým, že z Kajaľu do Sereďe dochádza motorovým vozidlom, tu sú výdavky zhruba 40,- Eur na benzín mesačne a zo Sereďe do Bratislavy dochádza autobusom, kde jedna cesta Sereď - Bratislava stojí 2,90 až 3,50 Eur, keď mesačne mu to vyjde na 60 Eur. Pracuje na turnusy, mesačne v priemere má asi 20 ciest do Bratislavy. Auto Fiat Doblo kupovali a predalo sa počas manželstva. Je však pravdou, že má motorové vozidlo značky Fiat Cinkvecento, pričom ide o 17 ročné auto a má hodnotu cca 350 Eur. Nie je pravdou, že prepichol pneumatiku na motorovom vozidle, ktoré spomína opatrovníčka odporcu, určite by to synovi nespravil. Nie je pravdou, že by mal priateľku, s ktorou by mal žiť v dome, žije tam sám. Nie je tiež pravdou, že nejaví o syna záujem. Mali dohodu, že keď pôjde pre syna do ústavu, pošle jej sms-ku, že si berie syna a keď jej povedal, že príde pre neho o 15 hod., tak ona prišla z roboty napr. o 14 hod., zobrala syna a nedvíhala telefón. Syn je na neho veľmi naviazaný a jedine zásluhou jeho matky mu bolo zabránené sa s ním stretávať. Všetky hračky a knihy, ktoré mal syn doma, si jeho matka zobrala a tieto encyklopédie si kupoval on pre seba. Pokiaľ ide o vyporiadanie BSM, opatrovníčka odporcu nie je ochotná dohodnúť sa na žiadnom kompromise a úplne všetky pôžičky sú presunuté na neho. Syn berie jednu tabletku Eutiroxu denne na štítnu žľazu a všetky ostatné veci sú zapríčinené nedbanlivosťou jeho matky, lebo tam fajčí, dostatočne sa o neho nestará a ani o jeho osobnú hygienu.

Opatrovníčka odporcu žiadala návrh zamietnuť. Uviedla, že v roku 2010 odišli zo spoločnej domácnosti, čo bolo po fyzickom útoku zo strany navrhovateľa. Odvtedy mesiac bývali u dcéry a potom išli bývať do podnájmu. V tom čase Ferko ešte nebol plnoletý a jej príjmom bola iba podpora v nezamestnanosti. Platili podnájmom 330,- Eur mesačne a podporu nezamestnanosti dostávala 340,- Eur. Toto bolo v roku 2011. Potom ako syn dovŕšil plnoletosť, vznikol mu nárok na invalidný dôchodok a bývalý manžel do plnoletosti prispieval na výživu vo výške 100 Eur mesačne a po plnoletosti mu prestal platiť. Ona bola po brigádach a od mája 2012 začala pracovať vo firme Kolan s.r.o., kde pracovala do 20.01.2014. Pracovný pomer bol ukončený dohodou z jej strany, nakoľko mala zdravotné problémy, keď dostala ekzém z čistiacich prostriedkov. Otec výživné neplatí, dostali v novembri 74 Eur od exekútora a tiež aj sumu 41 Eur a v januári im bola poslaná suma 265 Eur. Ona je síce v evidencii uchádzačov o zamestnanie, avšak nevznikol jej nárok na priznanie podpory v nezamestnanosti. Nepoberá ani dávky hmotnej núdzy, nakoľko syn má 317,- Eur dôchodok a z toho dôvodu im to nevychádza. Od januára 2014 sa synovi dôchodok zvýšil zo sumy 309,40 Eur na sumu 317,- Eur. Býva so synom naďalej v podnájme, 250 Eur platia mesačne, keď sú v tom aj náklady spojené s užívaním bytu a aj nájomné. Okrem toho 21,54 Eur mesačne platí ako splátky, keď si zobrali úver na chladničku a televízor. Ďalej 14,25 Eur platí za TV a internet. Pokiaľ ide o syna platí Domovu soc. služieb mesačne v priemere 60-70 Eur. Na údržbu motorového vozidla, ktoré je určené pre zdravotne ťažko postihnutého, dostáva aj príspevok 33,09 Eur, z toho každý piatok tankuje benzín za 20 Eur, takže mesačné náklady má 80 Eur na benzín. Pokiaľ ide o lieky, syn býva často chorý, imunitu nemá skoro žiadnu, berie antibiotiká a probiotické výrobky a má takisto kožné problémy. Tri roky kupovala od sestričky prípravok na zvýšenie železa, mesačne dávali nejakých 20 Eur na jednu krabičku. Pri každej zvýšenej teplote, hneď mu treba diazepam, nurofen a podobne. Dennodenne užíva liek Eutirox, ktorý súvisí so štítnou žľazou. Syn má oslabenú imunitu a ako náhle má nejakú virózu, hneď nabieha na antibiotiká a na podpornú liečbu, keď všetky tieto vitamíny mu treba hrať. Má taktiež veľa kožných problémov a tieto masti musí kupovať, nakoľko zdravotná poisťovňa tieto nehradí. Taktiež mu musí kupovať dezinfekčné prostriedky, nakoľko sa mu vyhadzujú vyrážky na zadku a na rukách. Keď syn býva chorý, musí mať na noc plienku, nakoľko máva často hnačky. Syn je alergický na kravské mlieko a tomuto musí prispôbovať aj stravu, napr. musí kupovať sójové výrobky. Okrem toho, že je ochrnutý na pravú stranu, je po mozgovej príhode, takže chodia

na rekondičné pobyty podľa ich možností raz ročne. Tento pobyt ich vyjde okolo 500 Eur. Syn by mal chodiť každý mesiac na rehabilitačný pobyt, ale to si už nemôžu dovoliť. Tiež je po operácii srdiečka, takže o to väčší pozor musia dávať pri tepelných stavoch. Syn dennodenne dochádza do Domova sociálnych služieb na denný pobyt. V prípade, ak je celý mesiac zdravý a navštevuje DSS platba je niekedy aj do výšky 100,- Eur, závisí to od počtu pracovných dní v mesiaci. Za obdobie, keď odišli z domu, otec odmietol mu vydať zimné pneumatiky a museli kupovať nové, avšak po pár mesiacoch im ich prerezal pred činziakom a museli kúpiť nové aj kolesá. Preto zmenili aj adresu. Okrem syna G. nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Na prevádzku motorového vozidla má ročnú poisťku 90 Eur a za servisnú prehliadku platí ročne 130 Eur. Samozrejme, že v zime sú náklady na údržbu auta, ako napr. zimná zmes, ktorú dáva do stieračov a sú aj ďalšie výdavky. Hneď po odchode zo spoločnej domácnosti dala návrh na rozdelenie BSM, kde žiadala o polovicu vyplatenia, ale doteraz nie je vo veci vyporiadania BSM rozhodnuté. Pôvodne sa dohodli na tom, že navrhovateľ im vyplatí 40 000 Eur, keď dom bol ohodnotený na 80 000 Eur s tým, že záväzky berie na seba a o to bude znížená suma, ktorú jej navrhovateľ vyplatí. V rámci BSM navrhla, aby sa dom predal, vyplatili sa pôžičky a každý nech si ide svojou cestou. Tá dohoda však padla a podľa jej názoru konanie sa iba naťahuje. Navrhovateľ žije v dome s nejakou priateľkou a vie od ľudí, že tam býva a býva na dvore, aj keď tam on nie je. Okrem toho, že mesačne platí Domovu sociálnych služieb nejakú sumu, nosí im ešte aj nejaké hygienické potreby, ako napr. toaletný papier a podobne a mesačne tieto výdavky, ktoré nosia vyjdú na cca 10,- Eur. Samozrejme, že výdavky na hygienu sú aj doma, keďže ide už o muža, napr. na holenie, na dezinfekciu. Vzhľadom k tomu, že dostal alergiu na žiletky, ktoré kupoval značky Mach 3, kúpili teraz strojček na holenie značky Philips. Syn má zvýšené výdavky aj na ošatenie, hoci berú príspevok vo výške 18,- Eur. Tým, že syn je ochrnutý na pravú nohu, keď sa presúva, na vozíku sa otáča a veci sa mu veľmi odierajú. Pokiaľ ide o majetok väčšej hodnoty nevlastní žiadny, resp. polovicu rodinného domu a syn vlastní motorové vozidlo. V rodinnom dome jej zostal aj všetok nábytok, ku ktorému vlastnícke právo nadobudla ešte pred manželstvom. K tomuto sa však nevie dostať, ostali tam aj Ferkove veci, encyklopédie, playstation, ktoré potom museli nakupovať. Jediná záujmová činnosť syna sú tie hry, playstation. V súčasnosti majú pokojný život, vďaka blízkym to prekonal. Navrhovateľ sa so synom nestretával, nemal o neho záujem, nikdy mu nič nekúpil, ani na Vianoce. Nechce, aby sa navrhovateľ stýkal so synom, nakoľko naposledy, keď boli spolu priniesol ho s tým, že v taške mal syn zabalené lano. Navyše v konaní o pozbavenie spôsobilosti chcel navrhovateľ zobrať syna z Domova soc. služieb a bolo to z jeho strany iba účelové. Keď bol syn u navrhovateľa a vrátil ho do DSS volali jej, že syn má hnačku. Podľa nej tieto tráviace problémy má zo stresu, keď sa stretáva s navrhovateľom. U navrhovateľa bol dvakrát a dvakrát jej z DSS volali, že má hnačky. Nemyslí, že navrhovateľ to mysľí úprimne so stykom.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s potvrdeniami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, oznámením Sociálnej poisťovni o výške dôchodku, potvrdením Sociálnej poisťovni z 26.03.2014, lekáorskými správami, rozsudkom OS Galanta č.k. 17Ps 7/2012 -80 zo dňa 01.10.2013, potvrdením Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých Galanta, mzdovým listom opatrovníčky odporcu, dodatkom č. 5 Zmluve č. X/XXXX o poskytovaní sociálnej služby v domove sociálnych služieb, spisovým materiálom tunajšieho súdu sp.zn. 8C 386/2010, oznámením o zárobku navrhovateľa, výpismi z účtu navrhovateľa i opatrovníčky odporcu, dokladmi SIPO, skončením pracovného pomeru, pokladničnými bločkami, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere, cestovnými lístkami, faktúrami, asistenčnou kartou, pracovným hodnotením navrhovateľa, potvrdením o úvere, ako aj ďalším podstatným obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Galanta, č. k. 8C 386/2010 - 51 zo dňa 16.06.2011, súd manželstvo navrhovateľa a opatrovníčky odporcu rozviedol, na čas po rozvoze manželstva zveril v tom čase mal. G. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na mal. G. mesačne sumou po 100 Eur. Styk ponechal neobmedzený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 19.07.2011.

V čase rozhodnutia boli obaja rodičia zamestnaní, keď otec mal príjem 625,40 Eur a matka 581,30 Eur.

Odporca v čase vyššie uvedeného rozhodnutia bol a i je osoba zdravotne ťažko postihnutá s mierou funkčnej poruchy na 90%. Navštevuje domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom a pre poruchu duševného zdravia nie je schopný zvládnuť situáciu v prostriedkoch hromadnej dopravy a je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Pre svoje zdravotné problémy sa mu odporúča rekondyčno-rehabilitačný pobyt. Rozsudkom OS Galanta pod č.k. 17Ps 7/2012-80 zo dňa 01.10.2013 v spojitosti s rozsudkom KS v Trnave pod č.k. 11 CoP 119/2013, súd pozbavil G.

A. spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu a ustanovil mu za opatrovníčku T. X.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20.01.2014.

Odporca je poberateľom invalidného dôchodku od 07.10.2012, ktorý od 08.03.2013 poberal pravidelne vo výške 309,40 Eur a od januára 2014 vo výške 317,20 Eur. Podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, poberal do júna 2013 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 18,06 Eur mesačne a od júla 2013 vo výške 18,39 Eur mesačne. Podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, poberal do júna 2013 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 32,50 Eur od júla 2013 vo výške 33,09 Eur mesačne.

Podľa zmluvy a dodatku č. 5 k zmluve č. 6/2010 o poskytovaní sociálnej služby v domove sociálnych služieb zo dňa 15.01.2010 sa zmluvné strany prijímateľ sociálnej služby a poskytovateľ dohodli, že od 01.06.2013 bude výška ceny 70,40 Eur mesačne za poskytovanú sociálnu službu v zariadení.

Opatrovníčka odporcu mala v roku 2013 mzdu cca vo výške 376,50 Eur mesačne, keď dňa 20.01.2014 ukončila pracovný pomer dohodou dňom 19.01.2014. Od 20.01.2014 je zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Nepoberá ani pomoc v hmotnej núdzi, ani dávku nezamestnanosti. S odporcom býva v podnájme.

Navrhovateľ je zamestnaný v spoločnosti Slovak Lines, a.s., Mlynské Nivy 31, Bratislava, kde má priemerný mesačný netto zárobok vo výške cca 594,166 Eur.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (ďalej len ZR), (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods. 2 ZR, Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Pre zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa tradične akceptuje štúdium. Vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Treba vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Na jednej strane treba brať do úvahy záujem dieťaťa vo

vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci (napr. zavinené rozviazanie pracovného pomeru). Dosiadnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká (pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá do smrti rodiča alebo dieťaťa).

Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť. Vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Na uvedené skutočnosti treba prihliadnuť aj z hľadiska kritérií potenciality príjmov (§ 75), t.j. či sa povinný nevzdal bez dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, resp. či neberie na seba neprimerané majetkové riziká.

Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov povinného sú predmetom dokazovania aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality. Na zadĺženie povinného rodiča z dôvodov, ktoré nie sú nevyhnutné, resp. súvisia so zaobstaraním predmetov nadštandardnej hodnoty, súd pri ustálení majetkových pomerov nebude prihliadať. Aplikáčna prax požaduje neprihliadať ani na dlhy vzniknuté z trestnej činnosti, prípadne z nečestného konania, ktorého dôsledky by sa nemali prenášať na dieťa.

Rozoberané kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa.

Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy prípravy na budúce povolanie. Súčasne závisí od schopností a možností rodičov. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Je teda úmerná životnej úrovni rodičov. Prípravu na povolanie umožňujú rôzne typy a stupne škôl, v rámci ktorých sú aj odlišné náklady.

Obligatórnym zákonným hľadiskom je osobný výkon starostlivosti o dieťa. Uvedené konanie sa v zmysle predmetného ustanovenia chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín "prihliada sa", osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu.

Vzhľadom na takúto konštrukciu zákona a z dôvodu, že plnoletosťou stráca účinnosť úprava výchovy dieťaťa, na ktorú sa prihliadalo vo výživnom, dieťa pri nadobudnutí plnoletosti, ak nie je schopné samostatne sa živiť, môže podať žalobu na určenie výživného proti matke, otcovi alebo proti obom na základe zmeny pomerov.

Kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, ktoré však vždy limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravy na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. V prípade zmeny rozhodnutia o výživnom je potrebné aplikovať ust. § 78 ods. 1 ZR a teda porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o

výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ustanovenia §-ov 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ustanovenie §-u 75 ods. 1 ZR.

Cieľom § 62 ods. 5 ZR je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v dostatočnej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. To znamená, že rodič je povinný korigovať svoje potreby tak, aby mohol zabezpečiť svojmu dieťaťu, ku ktorému má zákonnú vyživovaciu povinnosť, výživné v čo najväčšom rozsahu.

Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k zmene pomerov tak na strane odporcu ako aj jeho matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Odporca bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a od 07.10.2012 mu vznikol nárok na invalidný dôchodok, ktorý v súčasnosti poberá vo výške 317,20 Eur. Jeho matka, ktorej bol zverený do opatery v čase, keď bol ešte maloletý, mu bola v konaní, kde bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony ustanovená za opatrovníčku, pričom aj na jej strane došlo k zmene pomerov tým, že bola nezamestnaná, následne pracovala s tým, že jej priemerný zárobok bol cca 376,50 Eur, avšak od 20.01.2014 je vedená ako uchádzačka o zamestnanie, pričom súd má preukázané, že pracovný pomer ukončila zo zdravotných dôvodov.

Je pravdou, že odporca poberá invalidný dôchodok, ale napriek tomu, je súd toho názoru, že tu nie sú také zmeny pomerov, ktoré by odôvodnili vyhovieť návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti. Odporca žije s matkou v spoločnej domácnosti, ktorá sa o neho stará a ktorá týmto vyvažuje svoju vyživovaciu povinnosť. Súd má preukázané, že opatrovníčka odporcu je nezamestnaná a nárok na dávky v hmotnej núdzi jej nevznikol práve z dôvodu, že odporca poberá invalidný dôchodok. Odporca je osoba ťažko zdravotne postihnutá, a i keď poberá peňažné príspevky na kompenzáciu či už so starostlivosťou o motorové vozidlo, na ktoré je odporca odkázaný, resp. na štatstvo, invalidný dôchodok, ani peňažný príspevok nepostačujú na to, aby bolo možné zabezpečiť všetko čo nevyhnutne potrebuje tak v súvislosti s bývaním či už v domácnosti s matkou, resp. v Domove sociálnych služieb, s ošatením, hygienou, zábavou, starostlivosťou a výdavkami na motorové vozidlo, ktoré nevyhnutne potrebuje, ale najmä s ohľadom na jeho zdravotný stav. Súd má preukázané, že pre jeho zdravotný stav, má zvýšené výdavky nielen na lieky, zdravotné pomôcky a zdravotnú starostlivosť, ale sú mu odporúčané i rehabilitačné pobyty, ktoré mu v jeho stave pomáhajú a ktoré si zo svojho invalidného dôchodku dovoliť nemôže. Rovnako má súd preukázané, že u odporcu sú problémy i dermatologického charakteru (čo v konečnom dôsledku potvrdil i navrhovateľ) a tú sú opäť zvýšené výdavky. Je zrejmé, že matka, ktorá mu bola ustanovená za opatrovníčku, vzhľadom na to, že je nezamestnaná iba ťažko môže zabezpečiť jeho odôvodnené potreby i s ohľadom na to, že okrem bežných výdavkov na bývanie, musí splácať úver, ktorý si zobrala za účelom nákupu televízora a chladničky, ktoré veci nemôže súd v súčasnej dobe považovať za nadštandardnú výbavu domácnosti.

Pokiaľ ide o majetkové pomery navrhovateľa, tu je zrejmé, že jeho príjem sa nepatrne znížil, avšak žije sám v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM. I keď uvádza, že žije na dlh, z dôvodu, že po uhradení nákladov v súvislosti s bývaním, výživou, dochádzkou do zamestnania, ale najmä v súvislosti s úvermi, ktoré spláca, súd udáva, že v zásade súd nemôže prihliadať na úvery, pokiaľ tieto vznikli v čase trvania manželstva a ktoré sú povinní splácať obaja účastníci zmluvného vzťahu.

Preto z uvedených dôvodov po komplexnom posúdení pomerov tak na strane navrhovateľa, ako aj odporcu a jeho matky, súd je toho názoru, že tu nie je dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa, najmä s ohľadom na výdavky odporcu súvisiace s jeho zdravotným stavom.

K tvrdeniam navrhovateľa ohľadne toho, že opatrovníčka odporcu užíva peniaze odporcu na fajčenie, alkohol, resp. na splácanie dlhu za čin, za ktorý bola odsúdená nemá súd preukázané, rovnako ako to, žeby sa o odporcu riadne nestarala.

Pokiaľ ide o nárok navrhovateľa na úpravu styku navrhovateľa s odporcom, z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že zákon upravuje styk rodičov k mal. dieťaťu, avšak už nie styk rodiča s plnoletým dieťaťom i keď pozbaveným spôsobilosti k právnym úkonom. Preto z tohto dôvodu, súd nemohol návrhu

vyhovieť i s poukazom na to, že účastníkmi konania bol navrhovateľ a odporca, ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony i keď je zastúpený opatrovníčkou.

Podľa § 96 ods. 1 O.s.p., navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Vzhľadom k dispozičnému právu navrhovateľa, ktorý zbral svoj návrh o zverenie syna do striedavej výchovy späť, súd konanie v tejto časti zastavil.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal a v časti zastavenia konania podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Odporca si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu žiaden nevyplývajú a pretože súdne konanie je od súdnych poplatkov oslobodené podľa § 4 ods. 1 písm. g/ zák. č. 71/1992 Zb., súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.;
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci;
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností;
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam;
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.);
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.